ДУНДГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Дундговь аймгийн Эрдэнэдалай сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: ДУА-2022/131/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Мандалговь хот

2022 он

Дарга,тэргүүлэх аудитор: Р.Мөнхтогтох
Утас: 70592439
Цахим хаяг: Munkhtogtokhr@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Х.Наранцацрал
Утас: 70592225
Цахим хаяг: Narantsatsralkh@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: Т.Батсайхан
Утас: 70593113
Цахим хаяг: batsaikhant@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1.Аудитын санал дүгнэлт 2
2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл 2
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан 2
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан 3
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан 4
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан 6
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан 6
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан 8
3. Аудитын тайлан 8
3.1 Ерөнхий зүйл 8
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт 9
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал 9
3.4 Материаллаг байдал 9
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга 10
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв 10
3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг 11
3.8 Аудитын гол асуудал 11
3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал 12
3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт 12
3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт 12
3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал 12
4. Аудитын илрүүлэлт 12
4.1 Залруулсан алдаа ....**Error! Bookmark not defined.**
4.3 Албан шаардлага 12
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл 12

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ЗГНХ	Засгийн газрын нөөц хөрөнгө
ЗДНХ	Засаг даргын нөөц хөрөнгө

1.Аудитын санал дүгнэлт

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан төгрөгөөр

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**48,368,081.73**	**179,478,588.73**
33	**АВЛАГА**	300,000.00	2,650,000.00
335	**Бусад авлага**	300,000.00	2,650,000.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	300,000.00	2,650,000.00
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	28,068,081.73	43,828,588.73
351	**Түүхий эд материал**	-	1,710,000.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	-	1,710,000.00
354	**Хангамжийн материал**	26,805,081.73	40,855,588.73
35410	Бичиг хэргийн материал	387,100.00	1,520,660.00
35420	Аж ахуйн материал	25,224,481.73	39,293,928.73
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	971,500.00	41,000.00
35460	Хүнсний материал	222,000.00	-
35600	Мал амьтад	1,263,000.00	1,263,000.00
36	**НӨӨЦИЙН БАРАА**	20,000,000.00	133,000,000.00
36800	Бусад эргэлтийн хөрөнгө /ТӨҮГ/	20,000,000.00	133,000,000.00
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**2,548,338,704.78**	**2,552,682,153.55**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	2,548,338,704.78	2,552,682,153.55
392	**Биет хөрөнгө**	2,521,023,204.78	2,525,502,653.59
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	2,683,183,640.88	2,694,643,685.63
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(451,711,079.87)	(607,611,708.78)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	319,105,983.00	415,315,983.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(201,758,298.41)	(122,525,740.24)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	217,464,060.00	193,227,630.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(74,146,240.87)	(78,659,843.34)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	60,802,766.00	59,411,216.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(34,077,209.71)	(29,768,568.57)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	5,600,000.00	5,300,000.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(3,660,416.24)	(4,050,000.11)
39217	Ном	220,000.00	220,000.00
393	**Биет бус хөрөнгө**	27,315,500.00	27,179,499.96
39301	Програм хангамж	1,330,000.00	1,280,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(554,500.00)	(640,500.04)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	26,540,000.00	26,540,000.00
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**2,596,706,786.51**	**2,732,160,742.28**
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**2,596,706,786.51**	**2,732,160,742.28**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	2,596,706,786.51	2,732,160,742.28
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	834,989,767.22	834,989,767.22
51101	Өмч: - төрийн	834,989,767.22	834,989,767.22
512	**Хуримтлагдсан үр дүн**	1,096,978,661.76	1,232,432,617.53
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,096,978,661.76	1,096,978,661.76
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	135,453,955.77
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	664,738,357.53	664,738,357.53
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**2,596,706,786.51**	**2,732,160,742.28**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан төгрөгөөр

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**1,062,064,054.40**	**1,265,842,480.00**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**499,357,755.40**	**557,428,045.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	499,357,755.40	557,428,045.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	499,357,755.40	557,428,045.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	307,220.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	499,357,755.40	557,120,825.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**562,706,299.00**	**708,414,435.00**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	99,646,699.00	194,536,235.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	-	11,327,336.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	87,551,085.00	93,634,513.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	12,095,614.00	89,574,386.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	**463,059,600.00**	**513,878,200.00**
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	463,059,600.00	513,878,200.00
2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**744,138,626.78**	**1,078,576,084.58**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**744,138,626.78**	**1,078,576,084.58**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**730,366,747.58**	**1,051,544,491.58**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**262,821,850.00**	**276,180,925.00**
210101	Үндсэн цалин	203,112,389.69	201,664,784.00
210102	Нэмэгдэл	29,182,923.94	68,275,380.00
210104	Урамшуулал	5,673,292.00	6,240,761.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	24,853,244.37	-
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**32,872,361.80**	**36,870,715.00**
210201	Тэтгэврийн даатгал	22,416,993.12	25,889,249.94
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,633,946.95	2,784,691.34
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,089,703.76	2,228,413.27
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	519,871.81	542,045.13
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,211,846.16	5,426,315.32
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**42,875,239.00**	**66,930,222.00**
210301	Гэрэл, цахилгаан	12,007,649.00	14,662,322.00
210302	Түлш, халаалт	30,867,590.00	33,201,400.00
210303	Цэвэр, бохир ус	-	19,066,500.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**45,728,779.00**	**153,373,240.00**
210401	Бичиг хэрэг	3,426,300.00	3,857,640.00
210402	Тээвэр, шатахуун	35,747,352.00	80,054,070.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,644,347.00	2,617,700.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	-	50,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,910,780.00	65,237,830.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	-	1,556,000.00
2105	**Нормативт зардал**	**100,000.00**	**222,000.00**
210502	Хоол, хүнс	-	222,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	100,000.00	-
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**18,443,120.00**	**37,700,500.00**
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,220,000.00	-
210602	Тавилга	1,030,000.00	-
210604	Урсгал засвар	16,193,120.00	37,700,500.00

2107	**Томилолт, зочны зардал**	**3,679,100.00**	**3,491,000.00**
210702	Дотоод албан томилолт	3,679,100.00	3,491,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**47,724,156.00**	**33,277,460.00**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	45,901,381.00	31,906,200.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	540,000.00	-
210803	Даатгалын үйлчилгээ	259,875.00	261,600.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	366,700.00	300,720.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	156,000.00	99,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	220,000.00	240,000.00
210807	Газрын төлбөр	280,200.00	469,940.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**276,122,141.78**	**443,498,429.58**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	46,986,629.00	188,707,293.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	-	300,000.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	229,135,512.78	254,491,136.58
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**13,771,879.20**	**27,031,593.00**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**1,539,381.00**	**17,104,030.00**
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	-	4,716,200.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	-	7,586,900.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,539,381.00	4,800,930.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	**12,232,498.20**	**9,927,563.00**
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	12,232,498.20	9,927,563.00
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)**	**317,925,427.62**	**187,266,395.42**
225	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН**	**12,933,198.06**	**51,812,439.65**
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	12,933,198.06	51,812,439.65
4	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)**	**12,933,198.06**	**51,812,439.65**
5	**НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)**	**304,992,229.56**	**135,453,955.77**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан төгрөгөөр

Дансны код	**Үзүүлэлт**	**Өмнөх оны гүйцэтгэл**	**Тайлант оны гүйцэтгэл**
1.00	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)**	**562,706,299.00**	**708,721,655.00**
12.00	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**-**	**307,220.00**
120.00	**Нийтлэг татварын бус орлого**	**-**	**307,220.00**
120,004.00	**Төсөв байгууллагын өөрийн орлого**	**-**	**307,220.00**
1,200,042.00	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	307,220.00
13.00	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**562,706,299.00**	**708,414,435.00**
1,311.00	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	99,646,699.00	194,536,235.00
131,101.00	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	-	11,327,336.00
131,104.00	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	87,551,085.00	93,634,513.00
131,105.00	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	12,095,614.00	89,574,386.00
131,106.00	Төсвийн урамшуулал		
1,320.00	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	**463,059,600.00**	**513,878,200.00**

132,001.00	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	463,059,600.00	513,878,200.00
2.00	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)**	**531,767,099.00**	**707,521,655.00**
21.00	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**531,767,099.00**	**707,521,655.00**
210.00	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**517,995,219.80**	**680,198,062.00**
2,101.00	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	262,821,850.00	276,180,925.00
210,101.00	Үндсэн цалин	203,112,389.69	201,664,784.00
210,102.00	Нэмэгдэл	29,182,923.94	68,275,380.00
210,104.00	Урамшуулал	5,673,292.00	6,240,761.00
210,105.00	Гэрээт ажлын хөлс	24,853,244.37	-
2,102.00	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	32,872,361.80	36,870,715.00
210,201.00	Тэтгэврийн даатгал	22,416,993.12	25,889,249.94
210,202.00	Тэтгэмжийн даатгал	2,633,946.95	2,784,691.34
210,203.00	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,089,703.76	2,228,413.27
210,204.00	Ажилгүйдлийн даатгал	519,871.81	542,045.13
210,205.00	Эрүүл мэндийн даатгал	5,211,846.16	5,426,315.32
2,103.00	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	42,875,239.00	77,625,222.00
210,301.00	Гэрэл, цахилгаан	12,007,649.00	14,662,322.00
210,302.00	Түлш, халаалт	30,867,590.00	33,201,400.00
210,303.00	Цэвэр, бохир ус	-	29,761,500.00
2,104.00	**Хангамж, бараа материалын зардал**	45,346,264.00	65,913,260.00
210,401.00	Бичиг хэрэг	3,346,600.00	4,991,200.00
210,402.00	Тээвэр, шатахуун	35,747,352.00	55,389,500.00
210,403.00	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,644,347.00	2,617,700.00
210,405.00	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	-	50,000.00
210,406.00	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,607,965.00	2,864,860.00
2,105.00	**Нормативт зардал**	100,000.00	590,000.00
210,503.00	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	100,000.00	590,000.00
2,106.00	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	19,834,220.00	39,893,000.00
210,601.00	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,520,000.00	2,650,000.00
210,602.00	Тавилга	2,269,600.00	-
210,604.00	Урсгал засвар	16,044,620.00	37,243,000.00
2,107.00	**Томилолт, зочны зардал**	3,679,100.00	3,491,000.00
210,702.00	Дотоод албан томилолт	3,679,100.00	3,491,000.00
2,108.00	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	62,689,656.00	33,277,460.00
210,801.00	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	60,866,881.00	31,906,200.00
210,802.00	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	540,000.00	-
210,803.00	Даатгалын үйлчилгээ	259,875.00	261,600.00
210,804.00	Тээврийн хэрэгслийн татвар	366,700.00	300,720.00
210,805.00	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	156,000.00	99,000.00
210,806.00	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	220,000.00	240,000.00
210,807.00	Газрын төлбөр	280,200.00	469,940.00
2,109.00	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	47,776,529.00	146,356,480.00
210,901.00	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	47,776,529.00	146,056,480.00
210,902.00	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	-	300,000.00
213.00	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**13,771,879.20**	**27,323,593.00**
2,132.00	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	1,539,381.00	17,396,030.00
213,205.00	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	-	4,716,200.00
213,207.00	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	-	7,586,900.00

213,209.00	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,539,381.00	5,092,930.00
2,134.00	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	12,232,498.20	9,927,563.00
213,403.00	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	12,232,498.20	9,927,563.00
3.00	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)**	**30,939,200.00**	**1,200,000.00**
5.00	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)**	**30,939,200.00**	**1,200,000.00**
22.00	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**30,939,200.00**	**1,200,000.00**
2,200.00	**Дотоод эх үүсвэрээр**	30,939,200.00	1,200,000.00
225,106.00	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	30,939,200.00	1,200,000.00
6.00	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)**	**30,939,200.00**	**1,200,000.00**
	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
7.00	**САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ**	-	-
8.00	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)**	**0**	**0**
9	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**	0	0
10	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**	0	0

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

төгрөгөөр

Код	**Үзүүлэлт**	**Засгийн газрын оруулсан капитал**	**Дахин үнэлгээний нөөц**	**Хуримтлагдсан дүн**	**Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн**
1	**2020 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл**	834,989,767.22	664,738,357.53	791,986,432.20	2,291,714,556.95
3	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	834,989,767.22	664,738,357.53	791,986,432.20	2,291,714,556.95
7	Өмчит гарсан өөрчлөлт	-	-	304,992,229.56	304,992,229.56
8	**2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	834,989,767.22	664,738,357.53	1,096,978,661.76	2,596,706,786.51
9	**2021 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл**	834,989,767.22	664,738,357.53	1,096,978,661.76	2,596,706,786.51
11	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	834,989,767.22	664,738,357.53	1,096,978,661.76	2,596,706,786.51
13	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	834,989,767.22	664,738,357.53	1,096,978,661.76	2,596,706,786.51
	Тайлант үеийн үр дүн			135,453,955.77	135,453,955.77
17	**2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	834,989,767.22	664,738,357.53	1,232,432,617.53	2,732,160,742.28

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан төгрөгөөр

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**		
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	513,878,200.00	513,495,437.00
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	513,878,200.00	513,495,437.00
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	499,575,100.00	499,192,337.00
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	275,774,500.00	275,694,525.00
210101	Үндсэн цалин	200,264,900.00	201,664,784.00
210102	Нэмэгдэл	68,475,600.00	68,275,380.00
210104	Урамшуулал	7,034,000.00	5,754,361.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	37,071,900.00	36,809,915.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	26,040,600.00	25,845,820.94
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,803,200.00	2,780,120.34
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,236,500.00	2,224,756.27
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	545,200.00	542,045.13
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,446,400.00	5,417,172.32
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	47,534,500.00	47,534,477.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	14,194,600.00	14,194,577.00
210302	Түлш, халаалт	33,201,400.00	33,201,400.00
210303	Цэвэр, бохир ус	138,500.00	138,500.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	48,955,100.00	48,955,100.00
210401	Бичиг хэрэг	3,991,200.00	3,991,200.00
210402	Тээвэр, шатахуун	39,619,500.00	39,619,500.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,617,700.00	2,617,700.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	50,000.00	50,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,676,700.00	2,676,700.00
2105	**Нормативт зардал**	590,000.00	590,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	590,000.00	590,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	37,243,000.00	37,243,000.00
210604	Урсгал засвар	37,243,000.00	37,243,000.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	3,499,700.00	3,491,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,499,700.00	3,491,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	1,371,400.00	1,371,260.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	261,600.00	261,600.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	300,800.00	300,720.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	99,000.00	99,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	240,000.00	240,000.00
210807	Газрын төлбөр	470,000.00	469,940.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	47,535,000.00	47,503,060.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	47,235,000.00	47,203,060.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	300,000.00	300,000.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	14,303,100.00	14,303,100.00
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	14,303,100.00	14,303,100.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	4,716,200.00	4,716,200.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	7,586,900.00	7,586,900.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,000,000.00	2,000,000.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	513,878,200.00	513,188,217.00
1320	**ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	513,878,200.00	513,188,217.00

122005	Орон нутгийн төсвөөс	513,878,200.00	513,188,217.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
I	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (I)**	**194,536,235.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**194,536,235.00**
210	**БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**182,205,725.00**
2101	**Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**486,400.00**
210104	Урамшуулал	486,400.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**60,800.00**
210201	Тэтгэврийн даатгал	43,429.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,571.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,657.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	9,143.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**30,090,745.00**
210301	Гэрэл, цахилгаан	467,745.00
210303	Цэвэр, бохир ус	29,623,000.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**16,958,160.00**
210401	Бичиг хэрэг	1,000,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	15,770,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	188,160.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**2,650,000.00**
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	2,650,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**31,906,200.00**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	31,906,200.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**100,053,420.00**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	100,053,420.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**12,330,510.00**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**3,092,930.00**
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,092,930.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	**9,237,580.00**
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	9,237,580.00
II	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР (II)**	**194,536,235.00**
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**194,536,235.00**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	**194,536,235.00**
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	11,327,336.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан х	93,634,513.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	89,574,386.00
III	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)**	
11000	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**	
12000	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**	

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д "Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана." гэж заасны дагуу

Дундговь аймгийн Эрдэнэдалай сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээд, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын талаар болон аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг ахлах аудитор Т.Батсайхан гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Х.Наранцацрал, дарга, тэргүүлэх аудитор Р.Мөнхтогтох нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Дундговь аймгийн Эрдэнэдалай сумын Засаг даргын Тамгын газар 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Дундговь аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2022 оны 01 дугаар сарын 19-ний өдрийн 14 тоот албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Дундговь аймгийн Эрдэнэдалай сумын Засаг даргын Тамгын газар нь эрхэм зорилгоо “Төрийн үйлчилгээний шуурхай байдал чанар хүртээмжийг сайжруулж, өрхийн амьжиргааны чадавхийг дээшлүүлэх, хүний хөгжлийг бүх талаар хангах замаар орон нутгийн тогтвортой хөгжлийг хангана” гэж тодорхойлжээ.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

Тайлант онд Санхүүгийн хяналт, аудитын албанаас хяналт шалгалт хийгдээгүй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Дундговь аймгийн Эрдэнэдалай сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2021 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн хүлээн зөвшөөрөхүйц санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал гэж үнэлсэн.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 4 дугаар улирлын санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл дунд гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшнийг 1 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2021 оны 4 дугаар улирлын санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардал 1,078,576.1 мянган төгрөгөөс 1 хувиар буюу 10,785.7 мянган төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 70 хувиар буюу 7,550.0 мянган төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

Дундговь аймгийн Эрдэнэдалай сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2021 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 135,453.9 мянган төгрөгөөр буюу 1.1 хувиар өссөн байна.

Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан бараа материалын данс байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	-	-	-
Авлага	300.0	2,650.0	2,350.0
Бараа материал	28,068.0	43,828.6	15,760.6
Үндсэн хөрөнгө	2,548,338.7	2,552,682.1	4,343.4
Нийт хөрөнгө	**2,596,706.8**	**2,732,160.7**	**135,453.9**
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	2,596,706.8	2,732,160.7	**135,453.9**
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	**2,596,706.8**	**2,732,160.7**	**135,453.9**

Бараа материал дансны үлдэгдэл 43,828.6 мянган төгрөг болж, өмнөх оноос 15,760.6 мянган төгрөгөөр өссөн нь төсвийн хөрөнгөөр худалдан авсан 175,488.2 мянган төгрөг, хандив тусламжаар ирсэн 258,368.8 мянган төгрөг, нийт 433,856.9 мянган төгрөгийн аж ахуйн материалын өсөлт нөлөөлсөн байна.

Бараа материалын дансны эцсийн үлдэгдэл 43,828.6 мянган төгрөг болж өмнөх оноос өссөн нь ковид-19 цар тахал гарсантай холбоотойгоор тусгаарлах байр тохижуулах, орон нутгийн хөгжлийн сангаар хийгдсэн үндсэн хөрөнгийн шинж чанаргүй материалыг бүртгэсэнтэй холбоотой байна.

Тайлант онд үндсэн хөрөнгийн дансанд хандиваар 220,261.1 мянган төгрөг, төсвийн хөрөнгөөр 1,200.0 мянган төгрөг, шилжүүлэн авсан 20,000.0 төгрөг, бусад 69,185.9 төгрөгийн хөрөнгийг зохих дансанд бүртгэж, 228,954.9 мянган төгрөгийн хөрөнгийг данснаас хассан байна.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 2,732,160.7 мянган төгрөг болж 135,453.9 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант оны үр дүнгээс шалтгаалжээ.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2021 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 513,878.2 мянган төгрөгөөр, нийт зарлагыг 513,878.2 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн захирагчийн хүргүүлсэн төсвийн төслийг дээрх дүнгээр баталсан байна.

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 9 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр улсын төсвөөс 513,878.2 мянган төгрөгийн төсөв баталсан байна.

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвөөс 513,878.2 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч, урсгал үйл ажиллагаанд нийт төсвийн 99.84 хувийг зарцуулж, 689.9 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 513,495.4 мянган төгрөг буюу 99.84 хувьтай байгаа нь цалингийн зардал, бараа үйлчилгээний зардлыг зарцуулаагүйтэй холбоотой байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Дээд шатны төсөв захирагчаас 93,634.5 мянган төгрөг, төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив тусламж 11,327.3 мянган төгрөг, төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого 89,574.3 мянган төгрөг нийт 194,536.2 мянган төгрөгийн орлогыг бүрдүүлжээ.

Үүнээс хангамж бараа материалын зардалд 16,958.1 мянган төгрөг, эд хогшил, урсгал засварын зардалд 2,650.0 мянган төгрөг, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр хураамжийн зардалд 31,906.2 мянган төгрөг, бараа үйлчилгээний бусад зардалд 100,053.4 мянган төгрөг, нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшууллын зардалд 3,092.9 мянган төгрөг, байр ашиглалтын зардалд 30,090.7 мянган төгрөг, цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшилд 486.4 мянган төгрөг, ажил олгогчоос төлөх нийгмийн даатгалд 60.8 мянган төгрөг, нийт 182,205.7 мянган төгрөгийг зарцуулж, 9,237.6 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Тайлант онд үндсэн хөрөнгийн дансанд аймгийн орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалтаар 45,000.0 мянган төгрөг, Улсын онцгой комиссын №297 тоот тогтоолоор олгосон 160,000.0 мянган төгрөгийн авто тээврийн хэрэгслүүд нэмэгдсэн байна. Уг хөрөнгүүдийн худалдан авах ажиллагааг дээд шатны байгууллага зохион байгуулан худалдан авч шилжүүлсэн байна.

Нэмэлт санхүүжилтэд байгалийн гамшигт үзэгдэлтэй холбоотой малчдад туслах 20,180.9 мянган төгрөгийн хандив орж ирснээс 20,180.9 мянган төгрөгийг гамшигт нэрвэгдсэн малчдад өгөх хандивт зарцуулсан байна.

Цар тахалтай холбоотой 80,601.9 мянган төгрөгийн хандив орж ирснээс 35,480.1 мянган төгрөгөөр ковид илрүүлэх тест, 45,121.8 мянган төгрөгийг сумын онцгой комиссын хяналтын постын шатахуун, хоол хүнс, хамгаалах хэрэгсэл зэргийг худалдан авахад зарцуулжээ.

3.8 Аудитын гол асуудал

Тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад материаллаг буруу тайлагналын өндөр үнэлэгдсэн эрсдэл, нөлөө бүхий эрсдэл, удирдлагын үлэмж хэмжээний шийдэл орсон асуудал, тайлант хугацаанд гарсан нөлөө бүхий ажил гүйлгээ, үйл явдал байхгүй тул гол асуудал байхгүй гэж үзлээ.

3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.1, 3.1.2-т хамаарах төсөвт байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газар нь тус хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1, 6.4-т тус тус заасан мэдээллийг хуульд заасан хугацаанд ил тод мэдээлэх зохицуулалттай.

Аудитаар тус хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан мэдээллийн давхардал, ач холбогдол, үр нөлөөг харгалзан дараах 20 төрлийн мэдээллийг шилэн дансны цахим хуудаст ил тод байршуулсан эсэхийг хамруулан шалгалаа.

Дундговь аймгийн Эрдэнэдалай сумын Засаг даргын Тамгын газар нь 2021 онд нийт 513,878.2 мянган төгрөгийн 145 мэдээллийг шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудсанд ил тод, бүрэн байршуулсан байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн гэж дүгнэлээ.

3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар Шилэн дансны цахим санд нийт 165 мэдээлэл байршуулахаас 8 мэдээллийг хугацаа хоцроож, 4 мэдээллийг байршуулаагүй зөрчилд хүргүүлсэн албан шаардлагыг бүрэн хэрэгжүүлж ажиллаж байна.

3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Цаг хугацааны хязгаарлагдмал байдлаас шалтгаалан бараа материалын дансанд завсрын аудитаар хяналтын тооллого хэрэгжүүлэхээр шийдвэрлэлээ.

4. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 3,536.4 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс 3,536.4 мянган төгрөгийн албан шаардлага хүргүүлсэн.

4.1 Албан шаардлага

Аудитаар илэрсэн дараах зөрчилд албан шаардлага хүргүүллээ. Үүнд:

1. Аудитаар хөрөнгө орлогын мэдүүлэг бүртгэх, хадгалах эрх бүхий албан тушаалтанд олгох нэмэгдэл болон төрийн нууц хамгаалах чиг үүргийг хариуцах ажилтанд олгох нэмэгдлийг 3,536,407.00 /гурван сая таван зуун гучин зургаан мянга дөрвөн зуун долоон/ төгрөгөөр илүү олгосон зөрчил илэрлээ.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг арилгах хугацаатай албан шаардлага хүргүүлсэн..

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

д/д	Алдаа, зөрчлийн агуулга	Нийт алдаа, зөрчлийн	Үүнээс			
			Залруулга	Төлбөрийн акт	Албан шаардлага	Зөвлөмж

		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1. Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн хүрээнд:											
2. Бусад батламж мэдэгдлийн хүрээнд:											
1	Хөрөнгө орлогын мэдүүлэг бүртгэх, хадгалах эрх бүхий албан тушаалтанд олгох нэмэгдэл болон төрийн нууц хамгаалах чиг үүргийг хариуцах ажилтанд олгох нэмэгдлийг 3,536,407.00 /гурван сая таван зуун гучин зургаан мянга дөрвөн зуун долоон/ төгрөгөөр илүү олгосон.							1	3,536.4		
	Нийт зөрчлийн дүн							1	3,536.4		